

ГЛАВА ПЪРВА:

ГЕРОЙ, ЛИЧНОСТ, ИСТОРИЯ

ХАЙДУШКИЯТ ВОЙВОДА - ПАЗИТЕЛ НА СЪКРОВИЩЕ . „РИТУАЛНАТА“ СМЪРТ НА ЗИДАРИТЕ.

Преданията, съотнасящи се с хайдутството в Сливенско, може условно да се разделят на две според съдържанието им- за личности (хайдутути) и за местности (най- общо казано), свързани с хайдутути. Макар че в повечето случаи тези два типа хайдушки предания се преливат, което е може би и заради функцията им и на катализатор за възпроизвеждане на местната история и неин аналогов вариант. Затова и разглеждането им не е възможно разделно, но трябва да става в контекста на конкретния акцент, който интерпретират- личностни характеристики, събитие (случка), времеви, пространствени параметри, информационна натовареност (различна степен на възпроизвеждане на информация) и др.

И съвсем логично в този смисъл, като най- ранно ниво в Сливенско, интерес представляват преданията за стари хайдутути, сред които с центророрганизиращи функции са преданията за Вълчан войвода.

Тук е необходимо да се каже, че за всички хайдушки предания, както и за преданията за Вълчан войвода, е валидно специфично явление на синтез между множество предания за конкретна личност в едно предание, чието ядро е някаква съхранена изключителна информация, около която се възпроизвежда и всичко останало.

Като организиращо ядро в преданията за Вълчан войвода е фолклорното знание за имането му. Може би то е най- търсеното хайдушко съкровище в Сливенско и не само там. Мълвата за него е вплетена в много предания и най- вече за начина му на придобиване и предназначението му. Около тези две смислови ядра се натрупва във времето конкретна и многопосочна информация, в която се съдържат и много оценъчни моменти относно личността на стария войвода, изграждащи образа му. С това имане той иска да прави българска империя и затова го трупва, събира и заравя надълбоко, „защото бил човек с голям ум и голяма идея“./6/ Но не обича алчността, и когато дружината му става алчна, той я унищожава- прави го шест пъти./7/ Според някои предания той е от Елхо-